

Sygn. akt I KK 240/22

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 19 stycznia 2023 r.,

wniosku obrońcy oskarżonych A. D., T. G. i W. G.

w przedmiocie wyłączenia sędziów Sądu Najwyższego: Małgorzaty Bednarek, Marka Siwka i Antoniego Bojańczyka

od udziału w sprawie o sygn. akt I KK 240/22

na podstawie 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć sędziów Sądu Najwyższego - Małgorzatę Bednarek, Marka Siwka i Antoniego Bojańczyka od udziału w sprawie o sygn. akt I KK 240/22 co do oskarżonych A. D., T. G. i W. G..

UZASADNIENIE

W niniejszej sprawie A. D., M. H., T. G. i W. G. zostali oskarżeni, a następnie wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 28 lutego 2019 r., sygn. III K 174/13, skazani za popełnienie występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 §1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., którego to dopuścić się mieli działając wspólnie i w porozumieniu.

Powyższy wyrok zaskarżyli obrońcy wszystkich oskarżonych.

Na skutek wniesionych apelacji, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 6 października 2021 r., II AKa 387/19, zaskarżone orzeczenie zmienił w ten sposób, że uniewinnił wszystkich oskarżonych od przypisanego im czynu.

Po wniesieniu kasacji przez Prokuratora Okręgowego we Wrocławiu, który to zaskarżył wyrok sądu odwoławczego w całości na niekorzyść wszystkich oskarżonych, akta sprawy celem jej rozpoznania przekazano Sądowi Najwyższemu. Sprawa zarejestrowana pod sygnaturą I KK 240/22 została przydzielona do referatu sędziego Sądu Najwyższego Antoniego Bojańczyka. Zarządzeniem z dnia 30 listopada 2022 r. (k. 69 akt SN) wyznaczono skład orzekający i termin rozprawy kasacyjnej. Z dokumentu tego wynika, że do rozpoznania sprawy na rozprawie kasacyjnej w dniu 1 lutego 2023 r. wyznaczono sędziów Sądu Najwyższego: Marka Siwka (jako przewodniczącego), Małgorzatę Bednarek oraz sprawozdawcę Antoniego Bojańczyka.

W piśmie datowanym na dzień 9 grudnia 2022 r. obrońca oskarżonych A. D., T. G. i W. G.- adw. J. G., odwołując się do treści art. 41 § 1 k.p.k., 42 k.p.k., 45 Konstytucji RP, 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 19 ust 1 Traktatu o Unii Europejskiej, wskazał na istnienie uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziów Małgorzaty Bednarek, Marka Siwka i Antoniego Bojańczyka, wątpliwości wywołanych wadliwą procedurą powołania do pełnienia funkcji sędziego Sądu Najwyższego. W ocenie składającego wniosek, Sąd Najwyższy orzekający w składzie wyznaczonym do rozpoznania sprawy na rozprawie w dniu 1 lutego 2023 r. byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.- również ze względu na treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22.

W uzasadnieniu wniosku, jego autor odwołując się do argumentacji wynikającej z orzecznictwa Sądu Najwyższego, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej szeroko argumentował swoje przekonanie co do tego, że powołanie Marka Siwka, Małgorzaty Bednarek oraz Antoniego Bojańczyka do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym na podstawie nowelizacji z dnia 8 grudnia 2017 r., daje podstawy do domniemania braku ich bezstronności. Domniemanie to, zdaniem obrońcy, w świetle poglądów prezentowanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości

Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz w piśmiennictwie ma charakter niewzruszalny (str. 13 wniosku).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek złożony przez obrońcę oskarżonych A. D., T. G. i W. G. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Marka Siwka, Małgorzaty Bednarek i Antoniego Bojańczyka od rozpoznania sprawy tych oskarżonych jest zasadny. Przepis art. 41 k.p.k. ustanawiający instytucję *iudex suspectus* przewiduje możliwość wyłączenia sędziego, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21 warto przypomnieć, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka (EKPC) i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Wobec faktu, że szerokie uzasadnienie w tym zakresie zawarte jest w uzasadnieniu postanowienia w sprawie II KO 30/21 nie ma potrzeby powtarzania wskazanej tam argumentacji, zwłaszcza iż została ona także przedstawiona w postanowieniach Sądu Najwyższego, m.in. z dnia 6 września 2022 r., II KK 44/21, czy z dnia 28 września 2022 r., IV KK 333/22. Istotne w tym kontekście jest to, że w sytuacji złożenia obecnie wniosku o wyłączenie oraz w układzie, gdyby sprawa kasacyjna została w takim składzie zakończona, to z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić – dostrzegając już istnienie linii orzeczniczej Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (sprawy: Reczkowicz przeciwko Polsce, Dolińska-Ficek oraz Ozimek przeciwko Polsce, a także Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce) – iż wniesienie skargi przeciwko Polsce skutkowałoby stwierdzeniem naruszenia art. 6 ust. EKPC i wypłatą odszkodowania oraz możliwym wnioskiem o wznowienie postępowania kasacyjnego (orzekający skład SN kwestii możliwości wznowienia takiego postępowania nie odrzuca).

Słusznie ponadto wykazuje autor wniosku, że okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez M. Siwka, M. Bednarek i A. Bojańczyka, w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby sędziowie ci zasiadali w składzie rozstrzygającym sprawę, nie tylko do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale także do przyjęcia, że sąd z ich udziałem byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja wynika przecież wprost z przytoczonej przez wnioskodawcę uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 oraz wiążącej wszystkie składy Sądu Najwyższego uchwały trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-41 10-1/20, OSNKW 2020, z. 2, poz. 7 (co do przyczyn związania tą uchwałą por. np. postanowienia SN z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, z 29 września 2021 r., V KZ 47/21 i z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22).

Mając na uwadze powyższą argumentację konieczne stało się podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o wyłączeniu od rozpoznania sprawy kasacyjnej oskarżonych A. D., T. G. i W. G. sędziów, o których mowa w sentencji postanowienia. Orzekanie przez tych sędziów w postępowaniu kasacyjnym prowadziłoby z bardzo dużym prawdopodobieństwem do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą.

Podkreślić na zakończenie trzeba, że nie został złożony wniosek o wyłączenie tych sędziów przez oskarżonego M. H., co oznacza, iż w odniesieniu do tego oskarżonego brak jest formalnych przeszkód do wyłączenia się od orzekania przez wyznaczonych do rozpoznania tej sprawy sędziów. Kwestia ta, tj. możliwość orzekania co do tego oskarżonego, musi zostać rozstrzygnięta przez wyznaczony skład a elementem, który zapewne będzie brany pod uwagę jest charakter czynu (oskarżonym zarzucono popełnienie czynu we współdziałaniu).

Z tych powodów orzeczono jak w postanowieniu.

